

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de toepassing van de Nederlandse wetgeving inzake de algemene ouderdomsverzekering, op 9 maart 1961 te 's-Gravenhage gesloten

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 28 september 1961.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 28 oktober 1961.

's-Gravenhage, 28 september 1961.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de tekst van de op 9 maart 1961 te 's-Gravenhage gesloten Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de toepassing van de Nederlandse wetgeving inzake de algemene ouderdomsverzekering, met protocol, (*Trb.* 1961, 33)¹⁾.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve U Hoogedelgestreng hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

J. DE QUAY.

Toelichtende nota

Vóór de inwerkingtreding van de Algemene Ouderdomswet (*Stb.* 1956, 281) heeft de Nederlandse Regering met gebruikmaking van de haar bij artikel 2, tweede lid, sub *b*, van het Nederlands-Duits Verdrag inzake sociale verzekering (*Trb.* 1951, 57, zie ook *Trb.* 1952, 133) voorbehouden bevoegdheid bij de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland bezwaar gemaakt tegen toepassing zonder meer van de overgangsbepalingen van de Algemene Ouderdomswet op personen van Duitse nationaliteit. De Regering verklaarde zich daarbij bereid in onderhandeling te treden over de gelijkstelling van Duitse onderdanen met Nederlandse onderdanen ten aanzien van de overgangsbepalingen en over de daarbij te stellen voorwaarden.

De daaropvolgende onderhandelingen leidden aanvankelijk tot een ontwerp-aanvullende overeenkomst in de zin van artikel 29, eerste lid van het verdrag. De inwerkingtreding van de Verordening nr. 3 van de Raad van de Europese Economische Gemeenschap inzake de sociale zekerheid van migrerende werknemers van 3 december 1958 (*Publikatieblad* der Europese Gemeenschappen van 16 december 1958, 1ste jaargang, nr. 30) maakte het echter noodzakelijk het ontwerp te herzien. Ingevolge artikel 5 van genoemde verordening immers traden de bepalingen dier verordening, voor zover het werknemers betreft, in de plaats van de bepalingen van het Nederlands-Duits Verdrag inzake sociale verzekering. In verband daarmee was het niet meer mogelijk in het ontwerp te verwijzen naar bepalingen van het verdrag.

De te treffen regeling is thans neergelegd in een zelfstandige overeenkomst betreffende de toepassing van de Nederlandse wetgeving inzake de algemene ouderdomsverzekering en in een daarbij behorend protocol. De strekking van deze op 9 maart 1961 te 's-Gravenhage ondertekende overeenkomst, met protocol (*Trb.* 1961, 33) moge in de volgende punten worden samengevat:

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan

de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

1. de pensioenen krachtens de overgangsbepalingen van de Algemene Ouderdomswet kunnen geheel of ten dele worden toegekend aan personen van Duitse nationaliteit, die in Nederland wonen, en aan personen van Nederlandse of van Duitse nationaliteit, die in de Bondsrepubliek Duitsland wonen, mits zij aan bepaalde voorwaarden voldoen (artikelen 1 tot en met 4);

2. de onder punt 1 bedoelde pensioenen worden ook in de Bondsrepubliek Duitsland uitbetaald (artikel 6);

3. de kring van verzekerden ingevolge de Algemene Ouderdomswet wordt uitgebreid met

a. de in de Duitse Bondsrepubliek wonende arbeiders, die tijdens hun arbeidsgeschiktheid uitkering ontvangen ingevolge de Nederlandse sociale verzekeringswetten naar een arbeidsgeschiktheid van ten minste 50 pct.;

b. de in de Duitse Bondsrepubliek wonende echtgenoten van verzekerden ingevolge de Algemene Ouderdomswet (artikel 7).

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Op grond van artikel 1 kunnen in Nederland of in de Bondsrepubliek Duitsland wonende personen van Duitse nationaliteit, alsmede in de Bondsrepubliek Duitsland wonende personen van Nederlandse nationaliteit in aanmerking komen voor het pensioen, bedoeld in de overgangsbepalingen van de Algemene Ouderdomswet, indien zij van hun 59ste tot hun 65ste jaar onafgebroken in Nederland hebben gewoond en in dienst zijn geweest van een in Nederland gevestigde werkgever.

Ten einde te voorkomen, dat jaren van arbeid in dienst van Duitse werkgevers, die alleen tijdens de laatste wereldoorlog in Nederland gevestigd waren, worden meegerekend, is bovendien als eis gesteld, dat de werkgever, in wiens dienst de betrokkene was, *blijvend* in Nederland moest zijn gevestigd.

Blijkens punt 2 van het Protocol wordt met het in dienst zijn van een blijvend in Nederland gevestigde werkgever gelijkgesteld het genieten van een uitkering van Nederlandse zijde tijdens arbeidsgeschiktheid of tijdens onvrijwillige werkloosheid, alsmede het vervullen van de Nederlandse militaire dienstplicht.

Voorts zullen blijkens punt 3 van het Protocol onderbrekingen van de tewerkstelling bij een blijvend in Nederland gevestigde werkgever, die minder dan 30 dagen duren, buiten aanmerking gelaten worden.

Artikel 2. Deze bepaling strekt ertoe om personen, die de in artikel 1 gestelde voorwaarden niet vervullen, onder bepaalde voorwaarden althans voor een gedeelte van het overgangspensioen in aanmerking te doen komen, op basis van een regeling, welke, hoewel geïnspireerd door de bepalingen van de Algemene Ouderdomswet, daarvan toch geheel losstaat.

Artikelen 3 en 4. Bij de regeling vervat in de artikelen 3 en 4 is gestreefd naar een zo groot mogelijke overeenkomst met die, welke ter zake met België werd getroffen. Verwezen moge worden naar de artikelen 13 en 13bis van het Nederlands-Belgische Akkoord van 21 april 1951 inzake de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood ter uitvoering van het Verdrag tussen Nederland en België betreffende de toepassing der wederzijdse wetgeving op het punt der sociale verzekering, zoals dat is gewijzigd bij Akkoord van 4 november 1957 (*Trb.* 1960, 84).

De te volgen berekeningswijze leidt tot een pro rata-gedeelte van het overgangspensioen naar verhouding van een tijdvak van dertig jaren tot het aantal jaren, dat betrokkene in dat tijdvak in Nederland arbeid in loondienst verricht heeft.

Artikel 6. Krachtens de Algemene Ouderdomswet wordt het overgangspensioen in beginsel slechts uitbetaald, zolang de gerechtigde in Nederland woont. Op grond van artikel 6 zal aan Nederlandse en Duitse onderdanen, die in de Bondsrepubliek gaan wonen, het overgangspensioen ook uitbetaald kunnen worden.

Ingevolge deze bepaling zullen ook de personen, die in het genot zijn van een overgangspensioen krachtens de Algemene Ouderdomswet en wonen in de zgn. grenscorrectiegebieden, na eventuele teruggave van deze gebieden aan de Bondsrepubliek Duitsland in het genot blijven van deze pensioenen.

Artikel 7. Eerste lid. Op grond van artikel 1, onder *e* en *f*, van het Koninklijk besluit van 10 juli 1959, *Sib.* 230, wordt als verzekerde in de zin van de Algemene Ouderdomswet aangemerkt degene, die buiten het Rijk woont en ziekengeld of een daarmede overeenkomende uitkering, onderscheidenlijk een uitkering krachtens de Ongevallenwet 1921 of de Land- en Tuinbouwongevallenwet 1922 geniet, mits die uitkering berekend is neer een verlies aan arbeidsgeschiktheid van ten minste 50 pct. en de betrokkene geen arbeid verricht. De verzekering ingevolge de Algemene Ouderdomswet eindigt in die gevallen na afloop van een jaar.

Krachtens het eerste lid van artikel 7 zal evenwel een in de Bondsrepubliek Duitsland wonende arbeider, die verzekerd is ingevolge de Algemene Ouderdomswet — te denken valt hier aan een grensarbeider — verzekerd blijven gedurende het gehele tijdvak — ook dus na het verstrijken van één jaar — van ongeschiktheid tot werken, waarover een uitkering van Nederlandse zijde (ziekengeld, ongevalsuitkering, invaliditeitsrente) wordt genoten, indien de ongeschiktheid ten minste 50 pct. bedraagt en indien die arbeider geen werkzaamheden verricht.

Tweede lid. De gehuwde, in de Bondsrepubliek Duitsland wonende, arbeider, die in Nederland werkzaam is, is op grond van het bepaalde in artikel 6, eerste lid, onder *b*, van de Algemene Ouderdomswet ingevolge die wet verzekerd.

Aangezien zijn aldaar wonende echtgenote evenwel niet verzekerd is ingevolge de Algemene Ouderdomswet, zou deze (grens)arbeider, gezien het in artikel 10 van die wet neergelegde systeem van pensioenberekening, zonder nadere voorziening, tijdens zijn werkzaamheden in Nederland nimmer meer dan de helft van het gehuwdenpensioen kunnen opbouwen.

Het tweede lid van artikel 7 beoogt deze arbeider in de gelegenheid te stellen het volledige gehuwdenpensioen op te bouwen.

Artikel 8. Deze bepaling is analoog aan artikel 47 van de verordening nr. 3 inzake de sociale zekerheid van migrerende werknemers en behoeft geen nadere toelichting.

Protocol

De punten 2 en 3 van het Protocol werden reeds behandeld bij de artikelsgewijze toelichting.

In artikel 7, tweede lid, van de Overeenkomst is bepaald, dat de echtgenote van een Duitse grensarbeider, hoewel zij niet woont en niet in loondienst werkzaam is in Nederland, verzekerd is ingevolge de Algemene Ouderdomswet. Een soortgelijke regeling voor de jaren, liggende vóór 1957, is neergelegd in de artikelen 3, vierde lid, en 4, vierde lid van de Overeenkomst. Om te voorkomen, dat over een zelfde tijdvak tweemaal pensioenrechten zouden kunnen worden opgebouwd, is in punt 6 een nadere voorziening neergelegd.

Op grond van punt 7 zullen de uitkeringen, welke na de bekrachtiging van de Overeenkomst met ingang van 1 januari 1957 zullen worden toegekend, worden verrekend met de uitkeringen ingevolge de Noodwet Ouderdomsvoorziening, welke na genoemde datum krachtens artikel 63, vijfde en zesde lid, van de Algemene Ouderdomswet zijn verleend.

De overige punten behoeven geen toelichting.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

G. M. J. VELDKAMP.

*De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
J. DE QUAY.*